

Stručni rad

ZNANOST KAO POTICAJ ZA KREATIVNI POKRET

Marjetka Novak

OŠ Frana Roša Celje, Cesta na Dobrovo 114, Celje

Sažetak

Kreativni pokret aktivan je pristup učenju i poučavanju različitih sadržaja uz pomoć tijela. Definiran je kao pristup ili način rada u kojem djeca kretanjem izražavaju, oblikuju i stvaraju različite obrazovne sadržaje. Učenici u prvoj trijadi imaju veliku potrebu za kretanjem. Psihologija razvoja odavno je utvrdila da kretanje snažno utječe na mentalni razvoj. Događaji u prirodi i izravan kontakt s živom i neživom prirodom motiviraju djecu na otkrivanje novih načina kretanja, razvijanje orijentacije u tijelu i učenje o značenju izraza pokreta. Uvođenjem pokreta kreiramo opuštenu dobrobit, istodobno potičući djetetov socijalni, emocionalni, psihomotorni i intelektualni razvoj.

Ključne riječi: pokret, priroda, kreativni pokret, studenti.

1. Uvod

Kada govorimo o kreativnom pokretu kao pristupu učenju i poučavanju različitih sadržaja kurikuluma, oslanjamo se na dva područja; s jedne strane kretanjem, a s druge umjetnošću. U provedbi kreativnog pokreta u školskom prostoru to su dvije nerazdvojne cjeline, jer pristup zagovara proces učenja, gdje koristimo pokret, ali s druge strane, kroz pokret se također izražavamo i osobno rastemo. Pristup tako istodobno postiže ciljeve područja kretanja i polja umjetnosti u smislu integracije ili interdisciplinarne integracije.

2. Središnji dio

Najčešće aktivnosti djeteta su igra, kretanje i stvaranje. Potrebe za kretanjem i igrom najvažnije su kod djeteta [1]. Za dijete je važno da se igra svojim pokretom i fizički istražuje svoju okolinu. Djeca se kreću spontano i prirodno. Nitko ih, primjerice, ne uči kako se valjati po travi. Iskustva s pokretima i plesom mogu pomoći integriranju tjelesnog i emocionalnog, čime se dijete ili odrasla osoba osposobljava za primjereniji odgovor na okolinu [2].

Sve što je živo motivira djecu. Često primijetimo dijete širom otvorenih očiju, ponekad čak i usta, s visokim stupnjem koncentracije, koje je potpuno uronjeno u iskustvo u kontaktu sa živima. Ovu fazu karakterizira snažna uključenost djetetovih emocija. U takvom stanju dijete je vrlo prijemčivo za prihvaćanje svega novog. U prirodnim znanostima polazimo od izravnog iskustva. Ovo je najuspješniji način podučavanja znanosti. Visoka razina motivacije, uključivanje svih osjetila i osjećaja u izravno iskustvo omogućuje trajno i korisno znanje i tvori osobni odnos prema iskustvu. Rana znanost su boje, oblici, glasovi, mirisi, osjećaji ... Riječi su ovdje gotovo nepotrebne. Kretanje u prirodi jedna je od najočitijih pojava uočenih u živoj prirodi (kretanje životinja, biljaka), kao i u neživoj (protok vode u potoku, kretanje oblaka ...). Zbog toga je priroda bogat izvor obrazaca i poticaja kroz kretanje. Divljač ima posebno snažan utjecaj na djecu. Doživljavaju ga svim svojim osjetilima i cijelim svojim tijelom. Žele maziti prirodne predmete, doživljavati ih u pokretu, mirisati ih ... Dječje emocije snažno su uključene u doživljavanje prirode. Često možemo primijetiti da djeca u kontaktu sa životinjom spontano počinju oponašati njezino kretanje. Osjećaju potrebu da prožive emocionalno snažno iskustvo. Učitelj bi trebao poticati takvo izražavanje pokreta. Pritom dijete može uputiti na još pažljivije promatranje. Učitelji i studenti trebali bi znanje prikupiti izravno na izvoru, u prirodi ... Videozapisi, knjige, časopisi - sve je to od sekundarne važnosti i ne može biti jedini izvor učenja o prirodoslovnim temama, ali može biti vrlo dobra nadogradnja u izgradnji na temelju izravnog iskustva. Jedan od glavnih zadataka učitelja je omogućiti učenicima što veći boravak na otvorenom. Već spontana igra oko drveća, grmlja i livadskog bilja potiče dječju znatiželju. Da bi učitelj mogao dijeliti strast prema prirodi, u sebi mora pažljivo njegovati svoju osjetljivost prema prirodi. Samo na taj način moći će podijeliti svoje oduševljenje prirodom s djecom. Naš je osnovni cilj stvoriti odnos s poštovanjem prema prirodi, jer će ta djeca jednog dana donositi odluke u vezi s upravljanjem okolišem i zaštitom prirode.

Uz aktivnu tjelesnu aktivnost, u kreativnom kretanju važno je i smirivanje i opuštanje duha i tijela. Kroz razne meditativne igre učenici se smiruju i prenose osjećaj unutarnjeg mira na ostale učenike u grupi. Nedavna istraživanja o neurozama izvješćuju da mozak dobro funkcionira samo ako ga s vremena na vrijeme "isključimo".

Korištenjem tehnika opuštanja omogućujemo učenicima da bolje razumiju cjelinu. Međutim, učenike ne treba prisiljavati na vježbe opuštanja. Važno je da studenti uvijek imaju priliku artikulirati svoje osjećaje koje proživljavaju tijekom ovih vježbi [2].

Djeca svijet doživljavaju mnogo meditativnije od odraslih. Dok se igraju, usredotočuju se na samo jednu aktivnost i lako zaboravljaju na svoju okolinu i uranjaju u dijalog s biljkama i životinjama, vide različita bića iz bajke i razgovaraju s igračkama. U vježbama opuštanja djeca se uče smiriti i usredotočiti na jedno, što im u današnje vrijeme jako nedostaje [4].

Tehnike opuštanja pozitivno utječu na uključivanje učenika u skupinu, smanjuju agresivnost, povećavaju toleranciju i doprinose boljem razumijevanju među školskim kolegama i mogu se koristiti u gotovo svim fazama procesa učenja, u svim predmetima [1].

3. Zaključak

Učitelji su prilično upoznati s konceptom kreativnog pokreta. Njihovi su stavovi uglavnom pozitivni, a upotreba kreativnog pokreta u odnosu na odabrani obrazac prilično je visoka. Kreativni pokret smanjuje negativne učinke i stres kod učenika i učitelja i pruža bolju pozitivnu energiju. Ovakvim pristupom upoznajemo djecu sa suradnjom, rješavanjem problema u grupi, međusobnim poštovanjem, različitošću, tolerancijom i prijateljskim odnosima. Mislim da je s uvedenim kreativnim pokretom dobiti u učionici puno bolja. Izvršna je metoda kojom učenicima možemo omogućiti cjelovit razvoj i pomoću koje učenici doživljavaju gradivo na drugačiji način. Također, na kraju lekcije koja se odvijala kreativnim pokretom možemo reći da smo učinili nešto pozitivno za sebe, za svoje tijelo i dušu i napustili nastavu s osmijehom na licu.

4. Literatura

- [1.] Geršak, V. (2013). Utelešena učna vsebina: z ustvarjalnim gibom do trajnega znanja. Vzgoja izobraževanje.
- [2.] Kroflič, B. (1999). Ustvarjalni gib – tretja razsežnost pouka. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče učiteljev. Ljubljana: Založba ZPS d.o.o.
- [3.] Marjanovič Umek, L., Zupančič, M. (ur.) (2004). Razvojna psihologija. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.
- [4.] Menih, K., Srebot, R. (1996). Potovanje v tišino. Sprostitutvena vzgoja za otroke. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
- [5.] Schmidt, G., Kos M., (2010). Plesno izražanje in naravoslovje. Ljubljana: samozaložba.